

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 349/08-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. októbra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť J. B., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Trenčíne a jeho rozsudkom č. k. 5 Co 60/2008-426 z 28. mája 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. B. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. októbra 2008 doručená sťažnosť J. B., K. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci porušenia jeho základného práva podľa čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Co 60/2008-426 z 28. mája 2008 (v petite sa síce uvádza, že sťažovateľ sa domáha vyslovenia porušenia svojich práv „v konaní Krajského súdu v Trenčíne pod zn. č. j. 5 Co 60/2008“, z obsahu sťažnosti ale možno vyvodiť, že namieta porušenie svojho základného práva označeným rozsudkom krajského súdu).

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, že na Okresnom súde Prievidza (ďalej len „okresný súd“) podal žalobu o ochranu osobnosti a nemajetkovú ujmu. Okresný súd v konaní sp. zn. 10 C 298/1999 rozsudkom z 28. novembra 2007 rozhodol tak, že žalobu zamietol, a krajský súd rozsudkom č. k. 5Co/60/2008-426 z 28. mája 2008 potvrdil rozsudok okresného súdu a dovolanie nepripustil s odôvodnením, že nedošlo k zásahu do práva žalobcov a nešlo o otázky právneho významu.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza:

«I. Skutkový stav.

Som dlhoročným členom SPZ - Poľovníckeho združenia N., ktoré je záujmovým združením občanov podľa zák. 83/90 Zb. o združovaní občanov v spojení so zák. 23/62 Zb. o poľovníctve v platnom znení a je samostatnou organizačnou jednotkou SPZ nadanou právnou subjektivitou organizovanej podľa Stanov a „prevádzkového poriadku SPZ - Poľovnícke združenie N.“, schválených členskou schôdzou dňa 12. 8. 1994. Začiatkom mesiaca marca 1999 občan obce K. pri pochôdzke revírom našiel jelenie parožie s lebkou (takže dňa 7. 3. 1999 ma navštívil poľovný hospodár (E.) s ktorým sme navštívili nálezcu. Tento uvedenú skutočnosť nálezcu potvrdil a uviedol, že tieto predal neznámemu mužovi do Prievidze. Bez ohľadu na osobné invektívy voči mojej osobe predseda – D. v rozpore s „Prevádzkovým poriadkom“ oznámil 14. 1. 1990 na Obv. odd. Polic. zboru N. tr. čin zatajenia veci a podielníctva podľa §-u 254 a 251 vtedy platného tr. zákona ktorého tr. činu som sa mal ja dopustiť. Následne toto oznámenie upresňoval tak, že toto parožie malo byť vyvezené mnou do Rakúska resp. Českej republiky. Z výpovedí svedka L. pred súdom I. stupňa tento uviedol, že zmenu výpovede u vyšetrovateľ vykonal na popud predsedu – D., čo bolo motivované materiálovým prospechom a ubezpečením, že v tejto veci nebude stíhaný.

2. V dôsledku tohto konania a informácie o priebehu vyhľadávania bola mne zadržaná povolenka k výkonu práva poľovníctva dňa 8. 8. 1999 uznesením č. 3/99 ods. II. 1 ako aj bratovi – L. B., pretože tento mal uvedený stav ohlásiť a ako brat to mal vedieť. Od tohto dňa nebolo uvedené rozhodnutie zrušené a to aj napriek tomu, že v trestnom konaní č. k. ČTS ORP-97/NP-99 Obv. oddelenie Polic. zboru N. bolo v zmysle §-u 159 odst. 1. Tr.

por. vtedy platného rozhodnuté, tak že vec odložil uznesením z 5. 10. 1999.

3. Z výpovedi svedka L. zo dňa 19. 4. 1999 v konaní u Obv. oddelení Policajného zboru v N. bolo zrejmé že ide voči mne o krivú výpoveď podal som na neho oznámenie pre podozrenie z tr. činu podľa §-u 174-175 tr. zák. 140/64 Zb. v platnom vtedajšom znení. Obvodné oddelenie Pol. zboru N. pod čís. ČTS-ORP-58/NP-2000 zo dňa 29. júna 2000 vydalo v tejto veci uznesenie o odložení veci, keďže bol vypočúvaný v zmysle §-u 158 odst. 5 Tr. por. do úradného záznamu „ktorý v konaní nemožno použiť ako dôkaz“. Navyiac pre absenciu poučenia svedka pred výpoveďou policajným orgánom nebol poučený nemohol sa dopustiť tr. činu krivá výpoveď.

4. Napriek uvedeným skutočnostiam uvedeným v odst. 1 - 2. tohto podania došlo dňa 27. 2. 2000 k vylúčeniu z Pol. zdraženia a následne odvolací orgán toto rozhodnutie zrušil v konaní č. 69/2000 a v odôvodnení rozhodnutia poukázal na porušenie právomoci predsedu a v čl. 5. že „výbor bez priamych dôkazov neoprávnene zatiahol brata menovaného p. L. B. a rozhodol o jeho vylúčení.“

5. Začiatkom decembra 2001 uskutočňovali sa voľby predsedu a poslancov Vyššieho územného celku v Trenčíne a ja som kandidoval na post predsedu VOC v Trenčíne. Starší brat – M. B., nar. ..., bytom P., ktorý v našej rodine nepožíva dobrú povest' nepravdivými údajmi a hanlivým plagátom dňa 27. 11. 2001 s cieľom spôsobiť mne ujmu na povesti sa verejne exponoval a rozsudkom Okresného súdu v Prievidzi č. k. 1 T 285/02 v spoj. s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne 3 To 221/03 bol uznaný vinným podľa §-u 206 ods.1, 2 Tr. zákona ohováraním.

Teda v civilnom konaní o ochranu osobnosti pre prvostupňový súd bol ten ktorý sa stal vieryhodným svedkom proti mne; napriek námietkam voči jeho vieryhodnosti.

6. Vzhľadom ku skutočnosti, že zo strany Poľovníckeho združenia N. a jeho predsedu dochádzalo k neustálym útokom na moju osobu, bol som nútený podať žalobu na Okresnom súde v Prievidzi o ochranu osobnosti a na nemajetkovú ujmu. Okresný súd v Prievidzi v konaní 10 C 298/1999 rozsudkom zo dňa 28. 11. 2007 žalobu po doplnení dokazovania v intenciách odvolacie ho súdu rozhodol a Krajský súd v Trenčíne prvostupňový rozsudok potvrdil dňa 28. 5. 2008 pod č. k. 5 Co 60/2008. S prihliadnutím k mnohosti konaní vo veci kumulácií trestného, civilného a konania záujmových správnych orgánov dotýkajúcich sa chránených ústavných práv občana žiadal som o pripustenie dovolania odvolacím súdom.

Odvolační soud dovolanie však s odôvodnením, že do práv žalobcov nedošlo k zásahu a nejednalo sa o otázky právneho významu...

Porušenie môjho základného práva spočíva v tom, že v danom prípade iný subjekt ako súd rozhodoval o vine napriek tomu, že o mojom konaní bolo rozhodnuté tak, že vec bola odložená a nemožno v tomto konaní mňa označiť za takú osobu, ktorá by si privodila finančný prospech neoprávneným prisvojením cudzej veci. Prezumpcia neviny platí aj pre súdy ktoré v občianskom súdnom konaní rozhodujú a to vrátane ochrany osobnosti.

Porušenie môjho základného práva rovného v dôstojnosti i právach je zneužitím práva predstaviteľa občianskeho združenia ktorý vykonával verbálne i písomné útoky voči mojej osobe. Zákaz zneužitia práv je jednoznačným atribútom na základe ktorého nič nie je možné vykladať tak, žeby bol oprávnený akýkoľvek subjekt dopúšťať sa obmedzenia práv a slobôd vo väčšom rozsahu ako to pripúšťa Dohovor.

Je súčasťou nášho právneho poriadku od prijatia Listiny základných práv a slobôd uvedenej ústavným zákonom 23/91 Zb. Ústavy Slovenskej republiky č. 460/92 Zb. v platnom znení a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vyhláseného pod č. 209/92 Zb. – to sú pramene základného práva.

Toto moje základné právo je preskúmateľné.»

Žiada, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť právoplatného rozhodnutia okresného súdu, ktoré nadobudlo právoplatnosť 1. augusta 2008, a aby takto rozhodol:

„Ústavný súd vyslovuje že v konaní Krajského súdu v Trenčíne pod zn. č. j. 5 Co 60/2008 o ochranu osobnosti a nemajetkovú ujmu navrhovateľa – J. B. bytom K., nar. ... v K., došlo k porušeniu ústavného práva prezumpcie neviny zaručenej čl. 50 ods. 2 Ústavy SR.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Ústavný súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou opakovane vyslovil, že ak sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom namietal také porušenie základného práva alebo slobody, ktoré podľa okolností prípadu nemohlo nastať, ústavný súd návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (napr. II. ÚS 70/99, III. ÚS 45/03).

Sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 50 ods. 2 ústavy (prezumpcie neviny) v odvolacom konaní o ochranu osobnosti.

Krajský súd vo svojom rozhodnutí č. k. 5 Co 60/2008-326 z 28. mája 2008 uviedol:

„Ako bolo preukázané pred súdom prvého stupňa celý spor sa odvíja od tej skutočnosti, kedy dňa 4. 3. 1999 našiel obyvateľ K. L. v poľovnom revíre žalovaného 2) parožie jeleňa, ktoré si prisvojil a odniesol do obce Kľačno, kde vyhľadal žalobcu 1), o ktorom vedel, že je poľovník stým, že žalobca 1) mu za parožie dal čiastku 1.500,- Sk a fľašu pálenky. Súd prvého stupňa správne vyhodnotil zmeny vo výpovediach svedka L. L., ktorý následne svoju výpoveď niekoľkokrát menil stým, že jeho výpoveď bola v rozpore s výpoveďami ostatných svedkov, ktorí boli predvolaní a riadne vypočutí pred súdom prvého stupňa. Súd prvého stupňa správne vyhodnotil správanie sa svedka L. L. a rovnako aj správne uzavrel vzhľadom na rozpornosť v jeho výpovediach, že za dôveryhodnú je potrebné považovať jeho prvú výpoveď urobenú počas vysvetlenia na Obvodnom oddelení PZ N. dňa 19. 4. 1999. Ďalšie výpovede, ktorými zmenil skutkový stav a ktorými tvrdil, že sporné parožie neodovzdal žalobcovi 1/, ale odovzdal ho neznámym ľuďom, prípadne ďalšie zmeny vo výpovediach správne súd prvého stupňa vyhodnotil ako nevieryhodné a účelové.

Rovnako bol aj správny postup súdu prvého stupňa, ktorý vyhodnotil ďalšie konanie žalovaného 1), ako aj žalovaného 2) ako konanie, ktoré bolo v súlade s ich funkciami, nakoľko povinnosťou žalovaného 1) z pozície predsedu poľovného združenia okrem iného bolo zastupovať združenie vo vzťahu k úradom, prípadne dávať aj trestné oznámenia, pokiaľ je tu podozrenie zo spáchania trestného činu a podozrenie z akéhokoľvek protiprávneho konania aj prezentovať jednotlivým členom poľovného združenia.

Pokiaľ boli žalobcovia 1), 2) vylúčení z daného združenia, je potrebné poukázať na tú skutočnosť, že tieto jednotlivé vylúčenia vzhľadom na ďalšie nadväzujúce rozhodnutia boli v konečnom dôsledku zrušené s tým, že žalobcovia sú aj naďalej členmi poľovného združenia N. Z toho teda vyplýva, že pokiaľ boli nesprávne vylúčení z poľovného združenia dosiahli formou konania v rámci správneho súdnictva a v rámci jednotlivých inštitúcií poľovného združenia, ako aj nadriadených organizácii daného poľovného združenia zrušenie rozhodnutí o ich vylúčení zo združenia. Samotné takéto konanie však rovnako nemôže zakladať ich nárok na ochranu osobnosti voči žalovaným 1), 2).

Súd prvého stupňa vykonal vo veci rozsiahle dokazovanie rešpektujúc pokyny krajského súdu v rámci zrušujúceho uznesenia, ktorým bol zrušený predchádzajúci zamietavý rozsudok a v konečnom dôsledku dospel k záveru, že zo strany žalovaných 1), 2)

nedošlo ku excesu pri plnení ich povinnosti a úloh, vyplývajúcich z členstva v poľovnom združení.

Čo sa týka ďalších námietok žalobcov, odvolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že žalobcovia 1), 2) boli riadne poučení v zmysle § 120 ods. 4 O. s. p. v tom smere, že všetky dôkazy je potrebné navrhnúť a vykonať do momentu vyhlásenia rozsudku pred súdom prvého stupňa s tým, že na ďalšie navrhnuté dôkazy v rámci odvolacieho konania prihliadnuté byť nemôže. Preto odvolací súd nepovažoval za potrebné dopĺňať dokazovanie výsluchom prípadných ďalších svedkov alebo pripájaním ďalších súvisiacich spisov s poukazom na tú skutočnosť, že žalobcovia 1), 2) na pojednávaní pred súdom prvého stupňa pred vyhlásením rozhodnutia vo veci nemali ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania. Preto už v rámci odvolacieho konania nemôžu namietat', že súd prvého stupňa nedostatočne zistil skutkový stav veci.

Súd prvého stupňa sa správne zaoberal aj otázkou pasívnej legitímácie na strane žalovaných 1), 2) a zároveň aj správne uzavrel, že zo strany žalovaného 1) nedošlo k žiadnemu excesu z titulu jeho predsedníctva v poľovnom združení s tým, že vykonával svoju funkciu riadne a zodpovedne v náväznosti na stanovky poľovného združenia a pokiaľ mal dôvodné podozrenie voči žalobcom 1), 2), takéto podozrenie nemôže zakladať právo na ochranu osobnosti z ich strany. Rovnako sa súd prvého stupňa dôsledne zaoberal kritikou zo strany žalovaných 1), 2) voči žalobcom 1), 2). Ani napriek rozsiahlemu vykonanému dokazovaniu, množstvu predvolaných svedkov, sa nepodarilo odstrániť jednotlivé rozpory v ich výpovediach, a preto súd prvého stupňa sa správne priklonil k tej výpovedi, ktorú považoval za najvieryhodnejšiu po konfrontáciách, ktoré pred súdom prvého stupňa prebehli. Navyše je však potrebné konštatovať, že žalobcovia 1), 2) v konečnom dôsledku zostali členmi daného poľovného združenia. Rovnako ani v tomto smere ich právo na ochranu osobnosti porušené nebolo.

V ostatnom sa odvolací súd v plnom rozsahu odvoláva na odôvodnenie súdu prvého stupňa, ktoré je rozsiahle a zároveň aj vyčerpávajúce z hľadiska skutkového aj právneho záveru, s ktorým sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje.“

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že predmetom namietaného konania nebolo rozhodovanie o vine a treste, a teda k porušeniu prezumpcie nevinny nemohlo

v danom konaní ani dôjst', t. j. ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi označeným rozhodnutím krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa upraveného v čl. 50 ods. 2 ústavy, pretože prezumpcia nevinny garantovaná v čl. 50 ods. 2 ústavy sa vzťahuje len na trestné konanie, a preto sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ústavný súd o ďalších požiadavkách sťažovateľa už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. októbra 2008